

Asia: VN/23899/2023

## **Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Yleiset huomiot koskien HE luonnosta**

Finavia Oyj:n lausunto – Hallituksen esitys laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt Finavia Oyj:ltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 28.6.2024 klo 16.15 mennessä.

Lailla fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta päästökauppa laajennetaan koskemaan nykyisen päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden polttoaineiden käyttöä. Hallituksen esityksen (HE) pohjalla on direktiiviehdotus EU:n päästökauppadirektiivin muuttamisesta (COM (2021) 551 final). Velvoite koskee polttoaineiden jakelijoita.

Raskas kaupallinen lentoliikenne kuuluu jo nykyisen päästökaupan piiriin, eikä hallituksen esitys koske sitä.

Laajenevan päästökaupan piiriin tulevat kaksi Finavian tai ilmailun kannalta merkittävää polttoaineen käyttökohdetta:

- Finavian lentoasemien kunnossapidossa ja lämmityksessä käyttämä polttoaine
- Yleisilmailun käyttämä polttoaine

Finavian käyttämät polttoaineet

Finavia käytti vuonna 2023 noin 2,7 miljoonaa litraa polttoaineita työkoneissaan ja ajoneuvoissaan sekä noin 0,2 miljoonaa litraa varavoiman tuotannossa/koekäytöissä. Lisäksi lämmityksessä käytetään vähäisiä määriä polttoöljyä biokattiloiden varapolttoaineena. Työkone- ja ajoneuvokäytöstä 1,2 miljoonaa litraa oli jo uusiutuvia polttoaineita. Varavoiman osin 0,15 miljoonaa litraa oli uusiutuvia.

Kaikki Finavian käyttämä diesel-polttoaine on ollut uusiutuvaa jo muutaman vuoden ja eräillä lentoasemilla (mm. Ivalo, Kittilä, Rovaniemi, Kuusamo ) myös moottori- ja lämmityspolttoöljy on uusiutuvaa. Helsinki-Vantaalla uusiutuvaan moottoripolttoöljyyn siirryttiin vuoden 2024 alusta, ja kaikki muutkin lentoasemat siirtyvät kokonaan uusiutuviin vuoden 2025 alusta.

Finavian omaan toimintaan fossiilisten polttoaineiden päästökaupalla ei ole suoria vaikutuksia. Lentoasemien kunnossapidon kustannuksia nostava epäsuora vaikutus seuraa todennäköisesti sitä kautta, että fossiilisten tuotteiden hintojen nousu nostaa myös uusiutuvien hintatasoa.

Finavialla ei ole ajoneuvo- ja työkonekäyttöpolttoaineiden päästökaupan osin lausuttavaa.

Yleisilmailun käyttämä polttoaine

Direktiivi sisältää mahdollisuuden laajentaa kansallisesti päästökaupan soveltamisalaa. Päästökaupadirektiivin soveltamisalaa ehdotetaan laajennettavan kansallisesti maa- ja metsätalouden polttoaineisiin sekä vapaa-ajan vesiliikenteen ja yleisen päästökaupan ulkopuolisen lentoliikenteen polttoaineisiin.

HE:n mukaan komission työryhmissä saatujen tietojen perusteella kansallista laajennusta ei olisi mahdollista tehdä yksittäisen polttoaineen kuten esimerkiksi bensiinin osalta vaan laajennuksen tulisi kohdistua riittävän yksilöityyn toimialaan. Mahdollisena yksilöitynä toimialana komissio on maininnut huviveneet. Lähtökohtaisesti myös maa- tai metsätalous muodostaisi laajennukseen hyväksyttävän direktiivin mukaisen toimialan.

HE:ssä käytetään termiä ”lentoliikenne” kaikesta lentoliikenteestä ja ilmailusta. Lakiesitys koskee kuitenkin yleisilmailun polttoaineiden jakelua, ei raskaan kaupallisen lentoliikenteen toimintaa, joka on jo perinteisen, polttoaineen käyttäjiä koskevan päästökaupan piirissä.

Yleisilmailun hiilidioksidipäästöt ovat marginaalisen vähäiset koko liikennesektorin päästöt huomioon ottaen. HE:n kappaleen 3.5.1 taulukon ”Kotimaan lentoliikenteen” päästöt sisältää myös muun lentoliikenteen kuin yleisilmailun päästöt eikä anna oikeaa kuvaa laajennettavan päästökaupan mahdollisista päästöjä vähentävästä vaikutuksesta vaan liioittelee sitä.

Finavia katsoo, että yleisilmailu sen eri muodoissa on merkittävä tekijä rakentamassa myös kaupallisen lentoliikenteen tarvitsemaa henkilöstö- ja osaamispohjaa maassamme. Yhteiskunnan tukema sekä kaupallinen lentokoulutus tuottaa lentäjiä myös Suomelle tärkeän raskaan lentoliikenteen palvelukseen.

Päästökaupan ulottaminen myös kaikkeen raskaan lentoliikenteen ulkopuolisen ilmailun polttoaineen jakeluun tulee nostamaan yleisilmailun kokonaiskustannuksia ja heikentämään myös lentokoulutuksen tarjoamismahdollisuuksia.

Finavia katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita, voidaanko lakiesityksestä poistaa kansallinen laajennus (yleisilmailun) lentopoltonesteiden sisällyttämisestä päästökauppaan Ruotsin tapaan. Teknisesti tämä olisi myös helposti ratkaistu vain jättämällä lentopetrolin (kerosiini) sekä lentobensiinin jakelu kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle.

## Säännelty yhteisö

**Palaute ehdotetusta säännellyn yhteisön määritelmästä ja veloitteiden siirrosta sopimuksella sekä sääntelyn kohdetta koskevista vaikutuksista**

-

## Maa-, metsä- ja kalatalous

**Miten ja kenelle mahdolliset hyvitykset tulisi toteuttaa erityisesti maa-, metsä- ja kalatalouden toimialoilla?**

-

## Liikennesektorin toimijat

**Mitä vaikutuksia soveltamisalarajauksella on toimintaanne?**

HE:ssä käytetään termiä ”lentoliikenne” kaikesta lentoliikenteestä ja ilmailusta. Lakiesitys koskee kuitenkin yleisilmailun polttoaineiden jakelua, ei raskaan kaupallisen lentoliikenteen toimintaa, joka on jo perinteisen, polttoaineen käyttäjiä koskevan päästökaupan piirissä.

Yleisilmailun hiilidioksidipäästöt ovat marginaalisen vähäiset koko liikennesektorin päästöt huomioon ottaen. HE:n kappaleen 3.5.1 taulukon ”Kotimaan lentoliikenteen” päästöt sisältää myös

muun lentoliikenteen kuin yleisilmailun päästöt eikä anna oikeaa kuvaa laajennettavan päästökaupan mahdollisista päästöjä vähentävästä vaikutuksesta vaan liioittelee sitä.

Finavia katsoo, että yleisilmailu sen eri muodoissa on merkittävä tekijä rakentamassa myös kaupallisen lentoliikenteen tarvitsemaa henkilöstö- ja osaamispohjaa maassamme. Yhteiskunnan tukema sekä kaupallinen lentokoulutus tuottaa lentäjiä myös Suomelle tärkeän raskaan lentoliikenteen palvelukseen.

Päästökaupan ulottaminen myös kaikkeen raskaan lentoliikenteen ulkopuolisen ilmailun polttoaineen jakeluun tulee nostamaan yleisilmailun kokonaiskustannuksia ja heikentämään myös lentokoulutuksen tarjoamismahdollisuuksia.

Finavia katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi vielä harkita, voidaanko lakiesityksestä poistaa kansallinen laajennus (yleisilmailun) lentopoltonesteiden sisällyttämisestä päästökauppaan Ruotsin tapaan. Teknisesti tämä olisi myös helposti ratkaistu vain jättämällä lentopetrolin (kerosiini) sekä lentobensiinin jakelu kokonaan lain soveltamisalan ulkopuolelle.

**Miten mahdolliset hyvitykset niille yritysmuotoisille toimijoille, joiden käyttämä polttoaine tulee soveltamisalan piiriin, voisi toteuttaa?**

-

Viinikainen Mikko  
Finavia Oyj - FINAVIA OYJ Tekniikka, vastuullisuus ja turvallisuus